

Stockholms stad
registrator.utbildning@edu.stockholm.se

2023-02-08

1 (7)

Dnr-2020:5416

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för
kvalitet i undervisningen i moderna språk
– undervisning för kommunikativ förmåga
vid Hjulsta grundskola i Stockholms kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av skolans arbete för kvalitet i undervisningen i moderna språk – undervisning för kommunikativ förmåga vid Hjulsta grundskola. Granskningen genomfördes under vårterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 1 juli 2022, dnr 2020:5416.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Hjulsta grundskola senast den 20 december 2022 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Stockholms kommun begärde uppskov för redovisningen till den 20 januari 2023 och har inkommit med en sådan redovisning den 13 januari 2022.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Undervisningen ger elever möjlighet att utveckla kommunikativ förmåga

Rektorn behöver ge lärarna möjlighet till gemensam planering där de kan se till att undervisningen avseende utveckling av elevernas kommunikativa förmåga vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Bedömning: Huvudmannen och rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolan skapar förutsättningar för en undervisning av hög kvalitet

Rektorn behöver följa upp undervisningen i moderna språk för att säkerställa att undervisningen främjar att elever fullföljer sina språkstudier.

Bedömning: Huvudmannen och rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Bakgrund

Undervisningen ger elever möjlighet att utveckla kommunikativ förmåga

Bedömningen var ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande:

- Rektorn behöver ge lärarna möjlighet till gemensam planering där de kan se till att undervisningen avseende utveckling av elevernas kommunikativa förmåga vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Av redovisningen framgår att det nu finns tid för lärarna i moderna språk att ha gemensam planering en timme varje vecka. Vid den gemensamma planeringstiden är syftet att utveckla undervisningen så att den stärker elevernas kommunikativa förmåga. De frågor som lärarna utgått från är hur de ska öka den fria och spontana kommunikationen på målspråket och hur de ska undvika att för snabbt gå över till svenska när målspråket inte räcker till. De har också diskuterat hur de kan efterfråga elevernas åsikter om undervisningen.

Vid verksamhetsbesök utförda av biträdande rektorn och rektorn har de observerat att undervisningen nu bedrivs till större del på målspråket än tidigare. Vid intervjuer uttrycker eleverna att de vill ha större delaktighet i undervisningen. På sikt tänker sig rektorn och huvudmannen att ett ökat målspråksanvändande kommer att göra att eleverna kommer att nå målen i större utsträckning. Elevernas ökade delaktighet i undervisningen är något som kommer skapa ökad mening och i sin tur ökad motivation för studierna.

Skolan skapar förutsättningar för en undervisning av hög kvalitet

Bedömningen var ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande:

- Rektorn behöver följa upp undervisningen i moderna språk för att säkerställa att undervisningen främjar att elever fullföljer sina språkstudier.

I redovisningen beskriver huvudmannen att rektorn har tagit fram en ny rutin för hur skolan följer upp orsaker till avhopp från undervisningen i moderna språk. Detta dels för att säkerställa undervisningens kvalitet och för att främja att fler elever fullföljer sina språkstudier. Under höstterminen 2022 har samtliga elever som läser moderna språk valt att fortsätta sina språkstudier. Rutinen innebär att mentor och språklärare träffar eleven vid information om att eleven överväger att inte fullfölja sitt språkval eller om eleven riskerar att inte nå betygskriterierna. Vid samtalet upprättas en plan för hur eleven ska kunna lyckas med sina språkstudier och vårdnadshavare informeras. Uppföljning sker efter tre veckor och fem veckor. Om eleven trots insatserna väljer att avsluta sina studier i moderna språk utreds skälen och den kunskap som framkommer

i utredningen används för att ge ansvariga lärare återkoppling på undervisningen. Syftet med detta är att minska antalet elever som inte fullföljer sina språkstudier och att utveckla undervisningen för att den bättre ska möta elevernas behov.

På Skolinspektionens vägnar

2023-02-07

X Mirzet Tursunovic

Mirzet Tursunovic

Beslutsfattare

Signerat av: Mirzet Tursunovic

I handläggningen av ärendet har föredragande Lena Knutsson och utredare Arne Hellmark medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/granskningar-pa-gang/skolans-arbete-for-kvalitet-i-undervisningen-i-moderna-sprak--undervisning-for-kommunikativ-formaga/>

Bilaga 2: Författningsstöd

Enligt **skollagen**¹ ska elever i grundskolan erbjudas undervisning i moderna språk. I **skolförordningen**² anges under vilka förutsättningar som undervisning ska erbjudas och anordnas i språken franska, spanska och tyska. Under vissa förutsättningar får fjärrundervisning anordnas i ämnet moderna språk i grundskolan (10 kap 4 och 8 §§ och 21 kap 2-5 §§ skollagen, 5 a kap. 2-4 §§ och 9 kap. 5-7 skolförordningen).

Frågeställning 1

Enligt **skollagen** ska det i utbildningen i grundskolan tas hänsyn till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. I skollagen föreskrivs att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Vidare anges i skollagen att elever i grundskolan ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Av skollagens framgång också att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Av **skolförordningen** framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. Av **läroplanen** framgår att skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning. Vidare anges i läroplanen att läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan. Därtill framgår av läroplanen att läraren tillsammans med eleverna ska planera och utvärdera undervisningen. Av läroplanen framgår också att rektorn har ansvaret för skolans resultat och, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla

¹ Skollag (SFS 2010:800)

² Skolförordning (SFS 2011:185)

kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet (1 kap. 4-5 §§, 3 kap 2 § och 5 kap 3 § skollagen, 5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr22; 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar).

Av **kursplanen**³ för ämnet moderna språk framgår att undervisningen i moderna språk syftar till att bland annat ge eleverna möjlighet att utveckla en allsidig kommunikativ förmåga. Denna förmåga innebär att förstå talat och skrivet språk, att kunna formulera sig och samspela med andra i tal och skrift och att kunna anpassa sitt språk till olika situationer, syften och mottagare. I den kommunikativa förmågan ingår även språklig säkerhet och att kunna använda olika strategier för att stödja kommunikationen och lösa problem när språkkunskaperna inte räcker till⁴ (Lgr22; Kursplaner, 5.6 Moderna språk).

Frågeställning 2

I **skollagen** föreskrivs att det pedagogiska arbetet vid skolenheten ska ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas och ansvarar för att kvalitetsarbete vid skolenheten genomförs. I **läroplanen** anges att rektor ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. Vidare har rektor, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans de behöver och att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen (2 kap. 9 § och 4 kap. 4 § skollagen; Lgr 22, 2.8 Rektors ansvar).

En elev i grundskolan ska enligt **skollagen** ges extra anpassningar om det befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Särskilt

³ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Kursplaner, 5.6 Moderna språk.

⁴ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

stöd i grundskolan ska ges elever på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Av **läroplanen** framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver (3 kap 5 och 7-10 §§ skollagen; Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar).